

COLLOQUIA INDOEUROPAEA

TA MET' ALEXANDRON DARŚANAM¹

Стефан Стефанов

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Едва ли ранните преводачи на санскритски текстове на английски в края на XIX в. са предполагали, че полагат или по-скоро дооформят основите на наука, която ще си постави за цел сравняването на географски отдалечени цивилизации като европейската и индийската. Още по-малко, че тези съпоставки ще покажат прилики и влияния между тях. Следващите няколко века ни предоставят все по-широк набор от теми, с които се занимава индоевропеистиката, както и все по-многобройни научни традиции от различни страни, които се впускат в изследвания в това направление.

Въпреки че в Софийския университет няма обособена отделна специалност, са налични курсове по индоевропейско езикознание и митология. Организирането на Семинара по индоевропеистика, който се вписва напълно сред тях, беше изключително добра новина. Търсенията на отделни студенти в полето на сравненията между отделните цивилизации, които се ограждат от островите Исландия и Шри Ланка, започнаха да показват своите резултати в университета в по-голяма степен в последните десетина години, след като се организираха курсове по санскрит за специалности извън катедрата

---

¹ Поради характеристиките на семинара си позволяваме играта на думи и променяме заглавието на поемата на Квинт от Смирна от „Събитията след Омир“ на „Събитията след Александър“ и даваме санскритско определение на настоящия текст с дума, която в случая е употребена със значението си „наблюдение“.

„Класически Изток“, осъществени от преподаватели от нея. Това даде възможност на студенти, които в заниманията си се съсредоточават върху древната форма на съответните езици и култури, да разширят своя поглед за контактите и връзките на цивилизациите, които са ги породили. А това доведе и до по-добро разбиране на собствените им дисциплини.

Споменатите резултати се представяха преди всичко на разнообразни конференции, чиито теми по-скоро не бяха насочени към индоевропейските изследвания сами по себе си, а се търсеше (и още се търси) по какъв начин компаративистките интереси могат да се свържат успешно и научно издържано със съответната тема. Ето защо възможността да се говори по-концентрирано за отделни проблеми пред публика, която има интерес точно към тях, беше приета с радост. Още преди организирането на първата сбирка на семинара се проведе нещо като негова прелюдия, когато през ноември миналата година д-р Орсат Лигорио от Белградския университет говори за особеностите на фригийския език и неговата понякога влудяваща непълнота при парадигмите.

Официалната първа среща на семинара на 17. януари тази година ни запозна с наблюденията на доц. Биляна Михайлова от Факултета по славянски филологии в Софийския университет върху лексиката за страх в санскрит. Като преподавател тя беше помолена да открие провеждането на семинара, чиито организатори имат амбициите той да се състои редовно и да дава поле за изява на учени с интереси към индоевропейските изследвания. Представянето по темата беше изчерпателно, но това е нещо, с което доц. Михайлова не би се съгласила, тъй като сама отбеляза още тогава, че това са едва начални бележки. Подобно отношение на постоянно търсене по даден проблем може само да ни радва и да поддържа и усилва интереса на публиката, а и по същество е показател за желание за постигане на висококачествени резултати. Дискусията, която провокира първата сбирка, даде началото на множество възможни

направления към теми за последващи лекции в рамките на колоквиума, били те чисто санскритски или свързани и с други езици.

След края на самата лекция се повдигна въпросът за бъдещото провеждане на семинара и какви да бъдат обхватът и насочеността му. Най-общо решението, което се взе, беше в духа на това лингвистичните теми и темите, свързани с литература и култура, да се редуват на различните срещи на участниците. Донякъде провокирано от първата тема за думите за страх, беше предложено следващото провеждане да има за цел обсъждането на естетизацията на емоциите в санскритската култура, което ще улесни слушателите при по-нататъшно обсъждане и сравнение на различни жанрове в тази и други индоевропейски литератури и култури. Не поради липса на желание сред участниците се наложи втората сбирка, определена за месец март, да бъде отложена, както и всички последващи до месец октомври тази година. По тази причина предстои и оформянето на по-стройна концепция за провеждането на семинара, която изисква да се основава на известен брой вече изнесени лекции.